

ISHSIZ YOSHLARNING MEHNAT BOZORIDAGI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING XORIJ TAJRIBASI

Abdimo‘minov Ikrom Bozarboyevich

Jizzax politexnika instituti
Iqtisodiyot va menejment kafedrası assistenti

Sunnatullayeva Mahliyo Erkin qizi

Jizzax politexnika instituti
4-bosqich talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada yoshlar bandligini ta‘minlash va ularning mehnat bozorida raqobatbardoshligini tutgan o‘rni yoritilgan. Sanoati rivojlangan mamlakatlarda bandlik va mehnat bozorini raqobatbardosh yosh mehnat resurslarni tayyorlash tizimi o‘rganib chiqilib tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: ishsizlik, mamlakat, resurs, aholi bandligi, mehnat bozori, raqobatbardosh, bandlik dasturlari, xorijiy tajriba.

ABSTRACT

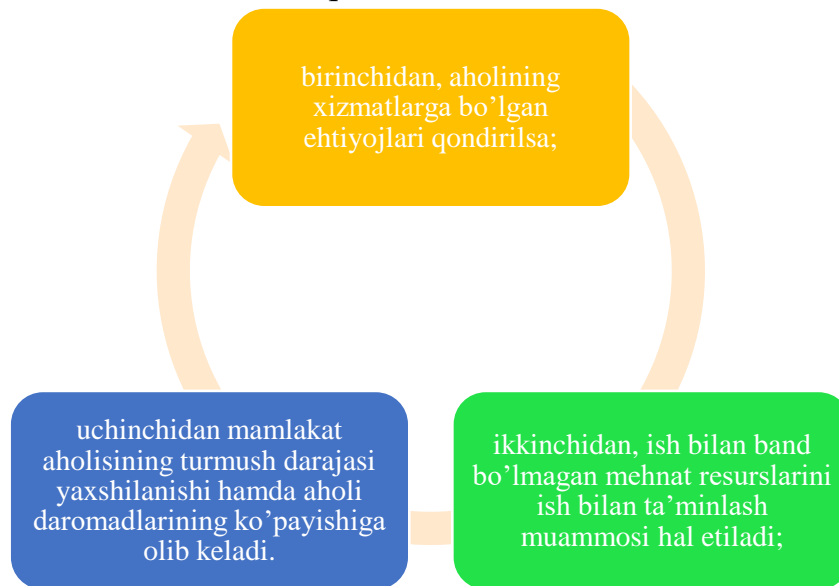
This article covers the role of ensuring youth employment and their competitiveness in the labor market. The system of competitive young labor resource training of employment and labor market in industrialized countries has been studied and analyzed.

Keywords: unemployment, country, resource, employment, labor market, competitive, employment programs, foreign experience.

Bugungi kunda mehnat bozori, ayniqsa, uning yoshlar segmenti beqarorligi sharoitlari bandlik siyosatini yanada takomillashtirish va korxonaga zamonaviy texnologiyalar va asbob-uskunalar bilan ishlay oladigan, strategik fikrlash, tovarlar va xizmatlarga talab tarkibidagi o‘zgarishlarga tezkor va moslashuvchan javob qaytarish qobiliyatiga ega bo‘lgan yosh xodimlar ko‘lamini ta‘minlash zaruratini belgilab beradi. Shu munosabat bilan ishsiz yoshlar raqobatbardoshligini oshirishda yordam ko‘rsatish tizimini takomillashtirish bo‘yicha ilmiy asoslangan boshqaruv qarorlarini qabul qilish alohida ahamiyat kasb etadi. Ushbu tizimni bevosita iqtisodiyot tarmoqlarining ehtiyojlariga yo‘naltirishga ehtiyoj vujudga keldi.

Mamlakatimizda bozor munosabatlari shiddat bilan rivojlanayotgan hozirgi sharoitda mamlakatda aholiga xizmat ko'rsatish, bandlik muammosini samarali hal etish orqali ularning turmush darajasini yaxshilash, hozirgi kunda eng asosiy dolzarb muammolarning biri hisoblanadi. Oxirgi yillarda ishsizlarning bandlik xizmati organlarining xizmatlariga qiziqishining muayyan darajada pasayib ketganligi quyidagi shart-sharoitlar bilan izohlanadi: taklif etilayotgan bo'sh ish o'rinlarining ishsizlar kasbiga mos kelmasligi; bo'sh ish o'rinlariga to'lanadigan ish haqi miqdorining kamligi; ish o'rinlarining vaqtinchalik tavsifga egaligi; taklif etilayotgan aksariyat bo'sh ish o'rinlaridagi mehnat sharoitining og'irligi, zararli va xavfli ekanligi va h.k.

Turli xizmatlar ko'rsatish orqali:

Shuning uchun ham tanlangan mavzu doirasidagi yoshlarga sifatli ta'lim-tarbiya va xizmatlar ko'rsatish orqali, ularni mehnat bozorida raqobatbardoshligini oshirish hamda munosib ish bilan ta'minlashga erishish ilmiy tadqiqotlarning eng muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Hozirgi kunda mamlakatimizda ta'lim tizimida keng kamrovli islohotlar amalga oshirilmoqda, shu o'rinda ta'lim tizimidagi islohotlarni yo'nalishlarini belgilashda rivojlangan xorijiy mamlakatlar tajribalaridan foydalanish muhim ahamiyatga egadir.

Iqtisodiyoti rivojlangan mamlakatlarda o'qitishning amaliy tavsifi mehnat bozorida yoshlar raqobatbardoshligini oshirishning muhim omili bo'lib xizmat qiladi. Ta'lim muassasalari bilan korxonalar (tashkilot)larning integratsion aloqalari jarayonida iqtidorli talabalarni tanlab olish va ularni o'qishni tugatganidan so'ng ishga qabul qilishga imkoniyat beradi. Masalan, «Lokxid» korporatsiyasi AQShning 12 ta yetakchi universitetida o'z vakolatxonalariga ega bo'lib, bo'lg'usi xodimlarining 60 foizini aynan shu yerdan topib boradi.

Iqtidorli talabalar to'g'risidagi ma'lumotlar barcha ish beruvchilar tanishish imkoniyatiga ega bo'lgan milliy ma'lumotlar bankiga uzluksiz kiritilib boriladi. Nafaqat AQShda, balki butun dunyoda universitetlar reytinglarida yetakchi pozitsiyalarni egallab turgan eng nufuzli oliy ta'lim muassasalari – Prinston, Garvard, Yel, Stenford, Kolumbiya, Pensilvaniya, Kornel universitetlari, Massachuset va Kaliforniya politexnika institutlari va boshqalarning bitiruvchilariga talab tadbirkorlarda eng yuqori hisoblanadi. Aynan ular fundamental tadqiqotlar o'tkazishga davlat mablag'larining katta qismini qo'lga kiritib, bu tadqiqotlarga talabalar majburiy tartibda jalb qilinadi, bu esa kelgusida ularning ichki va tashqi mehnat bozorida raqobatbardoshligining yuqori bo'lishini ta'minlaydi.

Barcha sohalar singari ta'lim sohasidagi islohatlar samaradorligi bozor munosabatlari talablariga javob beruvchi, o'zgarishlariga moslashuvchan tizim yaratilishiga bevosita bog'liq jarayon hisoblanadi. Shuning uchun ta'lim tizimini isloh qilish jarayonida ta'lim tizimi rivojlangan ilg'or mamlakatlar tajribalaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa qilib aytganda, mamlakatimizda kadrlarni tayorlash va takror ishlab chiqarish sohasidagi davlat siyosati xorijiy davlatlar singari aniq usullar asosida ishlab chiqilishi kerak. Buning uchun quyidagilarni e'tiborga olish zarur deb hisoblaymiz: milliy iqtisodiyotimizning xususiyatlaridan kelib chiqqan holda yoshlarni zarur bo'lgan kasb-hunarlariga yo'naltiruvchi ta'lim tizimi bosqichlari(o'rta, o'rta-maxsus va oliy ta'lim)ni yaratish; ta'lim tizimini yaratish jarayonida xalqaro mehnat bozorida o'zgarishlariga tez moslashish imkonini beruvchi ta'lim dasturlarini yaratib chiqish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Abdurahmonov Q.X, Zokirova N.Q. Mehnat iqtisodiyoti va sotsiologiyasi. O'quv qo'llanma. - T.: «Fan va texnologiya», 2013. - 536 b
2. Bartram. D. International Labour Migration. Foreign Workers and Public Policy. UK. 2005.
3. Umirova, G.Sh. (2023). Yosh olimlar, doktorantlar va tadqiqotchilarning onlayn ilmiy forumi. Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank tizimini isloh qilishning yo'llari, 37-38. TATUFF-EPAI.
4. Umirova, G. Iqtisodiyotimizni rivojlantirishda innovatsiyalarning tutgan o'rni va ro'li // QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI. – 2022. – T. 5. – C. 64-66.

5. Umirova, G. (2022). Mamlakatimizdagi monopoliyaga qarshi kurashishning raqobat muhitini shakllantirish. *Современные тенденции инновационного развития науки и образования в глобальном мире*, 1(1), 288-290.
6. Gulmira, U. (2023). Theoretical basis of management of the financial stability of the banking system. *International Journal of Advance Scientific Research*, 3(05), 126-130.
7. Umirova, G. (2023). Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank tizimini isloh qilishning yo'llari. *Engineering problems and innovations*.
8. Umirova, G. (2023). Tadbirkorlikni rivojlantirishda motivatsiya omillaridan foydalanishning zaruriyati. *Qo'qon universiteti xabarnomasi*, 8, 74-77.